بازنگری روابط آمریکا و عربستان در دولت بایدن

در عرصه بین الملل انتظارات بر این است که سیاست خارجی آمریکا در منطقه خاورمیانه به خصوص در مناسبات با عربستان سعودی با تغییر و تحول گسترده ای همراه خواهد بود، دولت عربستان سعودی در طی چهار سال گذشته از روابط نزدیکی با دونالد ترامپ برخوردار بود و حتی ریاض میزبان نخستین سفر خارجی وی بود که در نهایت به بزرگترین توافق تسلیحاتی بین دو کشور انجامید، اما با پیروزی جوبایدن و اظهارات منتقدانه نسبت به ریاض؛ عربستان سعودی احساس آسیب پذیری کرده است.

به گزارش پایگاه خبری صنعت غذا و کشاورزی، به نقل از روزانه نیوز ، در این راستا « یاسمین فاروک» یکی از کارشناسان ارشد اندیشکده کارنگی اظهار داشت: « آنچه که ریاض از دست داده مصونیت کامل و دسترسی شخصی به ترامپ بوده است»، جو بایدن و مشاورانش در کارزار انتخاباتی بارها تاکید کردند که روابط آمریکا و عربستان را مورد بازنگری قرار خواهند داد، جو بایدن متعهد شد که به پشتیبانی و حمایت آمریکا از عربستان در جنگ یمن و فروش تسلیحات به این کشور پایان می دهد.

دونالد ترامپ یکی از نزدیک ترین متحدان ریاض ضمن مخالفت با تلاش کنگره برای ممنوعیت فروش تسلیحات به عربستان؛ حتی با تصمیم گذشته

دولت اوباما مبنی بر کاهش کمک های نظامی و اطلاعاتی به این کشور هم مخالفت نمود، در نتیجه در طی این دوره شاهد گسترش حمایت و پشتیبانی تسلیحاتی و اطلاعاتی آمریکا از عربستان در جنگ یمن بودیم، حتی قطعنامه خاتمه بخشی به مداخله آمریکا در جنگ یمن که از سوی هر دو مجلس کنگره تصویب شد با وتوی ترامپ همراه گردید.

«گریگوری جانسون» عضو سابق پنل کارشناسان شورای امنیت سازمان ملل با اشاره به مسئله یمن در اظهاراتی گفت: « دولت بایدن می تواند در خاتمه بخشی به جنگ یمن نقش بسیاری مثبتی را ایفا کند.»

وی افزود: « ایالات متحده ممکن است تنها کشوری باشد که فشار دیپلماتیک کافی برای عربستان وارد کند تا به جنگ یمن خاتمه دهد.»

کریستین اولریچسن یکی از کارشناسان ارشد انستیتو میدل ایست در این رابطه گفت: « اگر چه ایالات متحده آمریکا از مداخله در جنگ یمن خودداری می کند اما فروش تسلیحات به ریاض را محدود نخواهد کرد زیرا واشنگتن نمی خواهد تجارت پرسود خود با عربستان را از دست بدهد. اما در عوض ممکن است فروش تسلیحات بیشتر ماهیت دفاعی داشته باشد تا تهاجمی.» بر اساس گزارش موسسه تحقیقات صلح بین المللی استکهلم، از سال ۲۰۱۴-۲۰۱۹ فروش تسلیحات آمریکا به عربستان سعودی یک چهارم فروش تسلیحاتی آن را تشکیل می دهد.

در وهله دوم با اظهارات جو بایدن مبنی بر تمایل به ورود مجدد آمریکا به توافق هسته ای زمینه نگرانی ریاض را فراهم کرده است، جو بایدن در یادداشتی در سی.ان.ان نوشت: « من به تهران راهی معتبر برای بازگشت به دیپلماسی خواهم داد. اگر ایران به توافق هسته ای دقیقا عمل کند؛ ایالات متحده مجددا به عنوان نقطه شروع مذاکرات بعدی به توافق می پیوندد.» ریاض تاکنون توافق هسته ای را مورد تایید قرار نداده است.

عادل الجبیر وزیر امور خارجه سابق عربستان گفت: این توافق نامه فاجعه آور است زیرا به برنامه موشکی گسترده ایران و شبه نظامیان نیابتی این کشور در سرتاسر خاورمیانه توجه نمی کند.» با این حال به احتمال زیاد دولت بایدن در برنامه های خود برای نجات برجام تحت تاثیر عربستان سعودی قرار نخواهد گرفت، در این راستا برخی از رسانه های بین المللی بر این تاکید دارند که در دوران بایدن کل تحریم های آمریکا لغو نخواهند شد و فقط تنها برخی از مجازات های جزئی مانند ممنوعیت سفر یا موانع محدود کننده واردات بشردوستانه

به سرعت لغو می شوند.

مسئله بعدی که در روابط واشنگتن و ریاض قابل طرح است بحث بحران محاصره قطر می باشد. دولت ترامپ قبلا تلاش کرده تا اختلافات فیمابین دوحه و سایر کشورهای شورای همکاری خلیج فارس از جمله عربستان، امارات، مصر و بحرین پایان دهد. در طی ماه های گذشته مذاکرات زیادی برای رفع محاصره در جریان است و انتظار می رود که آشتی مورد انتظار در اجلاس جدید شورای همکاری خلیج فارس صورت بگیرد. پایگاه هوایی الودید در قطر مهم ترین پایگاه استراتژیک پنتاگون در خاورمیانه است و کلیه عملیات هوایی در منطقه فرماندهی مرکزی از سوریه تا افغانستان از ان جا هدایت می شود.

مسئله بعدی در روابط دو کشور نگرانی های بایدن نسبت به وضعیت حقوق بشر در عربستان می باشد. علی رغم سخنان قاطع وی در جریان کارزار انتخاباتی؛ معمولا سیاستمداران پس از قدرت رسیدن رویکرد متعادل تری اتخاد خواهند کرد، این ممکن است تنها کشور خلیج فارس نباشد که در مورد حقوق بشر دوگانگی نشان می دهد اما ریاض در چندین مورد برجسته است: بدترین مورد آن قتل وحشیانه جمال خاشقچی روزنامه نگار سعودی در کنسولگری ریاض در استانبول می باشد، به دلیل دوستی ولیعهد بن سلمان با جارد کوشنر؛ دولت ترامپ از وی در مقابل این جنایت حمایت می کرد. اما در مجموع در این بازه زمانی؛ علی رغم پایداری مشارکت استراتژیک آمریکا و عربستان؛ بین طرفین واگرایی وجود دارد و می تواند بر روابط آینده دو کشور تاثیرگذار باشد.

منبع: روزانه نیوز